

**Lækre og troværdige metadata -
sådan udvikler vi dem og den måde,
vi laver dem på**

Hvordan arbejder DBC på at sikre hurtigere registrering og formidlingsrettede metadata?

Hvilke perspektiver er der i kunstig intelligens?

Og hvad med RDA, der spøger i kulissen?

Hurtigere registrering ...

Generelt

- Nuværende nationalbibliografisk aftale: Krav: Max fire ugers registreringstid i snit på bøger.
- Opfordrer forlagene til at indsende bøgerne før udgivelse

... MEN

Registrering på baggrund af printfiler før udgivelse fra foråret 2019 ff.

- Samarbejde mellem forlagene Gyldendal samt L&R og DBC på opfordring fra Centralbibliotekerne
- Forlagene sender færdig printfil inkl. omslag og ONIX-data elektronisk - DBC udformer færdig registrering inkl. evt. materialevurdering på materialet før udgivelsen foreligger – intention – nye biblioteksrelevante titler
- Fordel: Indkøb og klargøring kan ske tidligere - bogen er hurtigere på hylden (Ultimativt mål: På bibliotekets hyldede på udgivelsesdagen)
- Omfang: Uge 201927-201945 modtaget 84 titler før udgivelse
(fx publicerede vi en færdig forkatalogisering på Dorrit Willumsens nye roman *Løg trækker tårer* i uge 33 – den endelige publicering fandt sted uge 39)
- Vi arbejder på, om vi kan udbrede ordningen

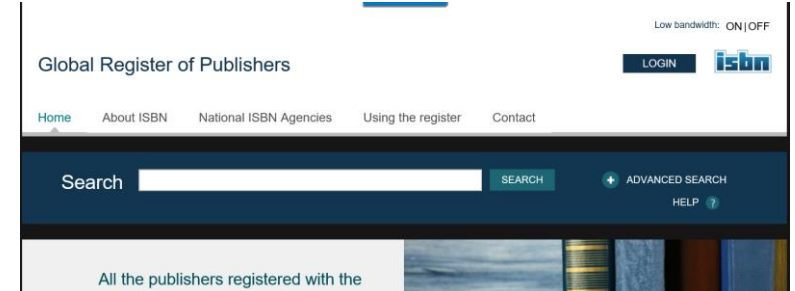

Moderniseringer og forbedringer af metadata

- Optagelse af podcasts i Dansk lydfortegnelse (pt er over 700 registrerede)
- Fysiske adresser på forlag i posterne – til en vis grad overhalet af nettet
- Seriebegrebet
- Noterevision
- ... og ikke mindst nye data til formidling , der mere er baseret på inspiration og oplevelse end fakta

Fysiske adresser på forlag i posterne

- "Trykt" forlagsfortegnelse i form af pdf-fil udgået. Man kan slå danske forlag op i den internationale forlagsbase, hvor der er fri adgang
- Hvis nyt forlag medtog vi tidligere den fysiske adresse i registreringen af bibliotekskatalogiseret materiale. Forældet tilgang: De fleste ville søge forlaget på nettet for at bestille materialet der.
(fx: Andersen, Annette Marie: Winter with Grandma ... - [Vordingborg] [Wesselvej 31, 4760] : Farmorhuset, 2018....)
- Derfor: vi medtager kun fysisk adresse i registreringerne, hvis det ikke er lige til at finde på nettet.

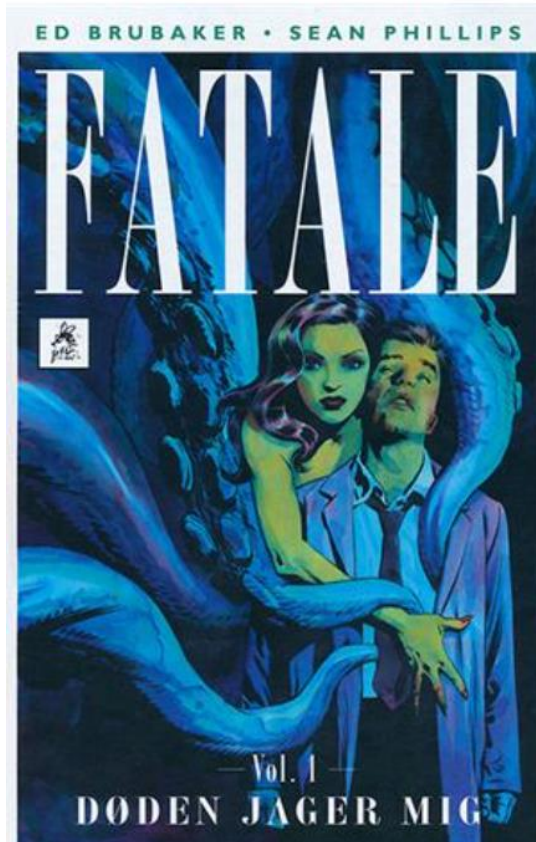
Seriebegrebet

Serie i bibliografisk forstand: Titel (ikke hovedtitel), der fremgår af materialet og samler en række materialer ud fra en sammenhæng i fx emne, indhold, målgruppe eller udstyr

Seriebegrebet

Serie i brugerperspektiv: Serier som i bibliografisk forstand men også:

Flerbindsværker og TV-serier

Seriebegrebet

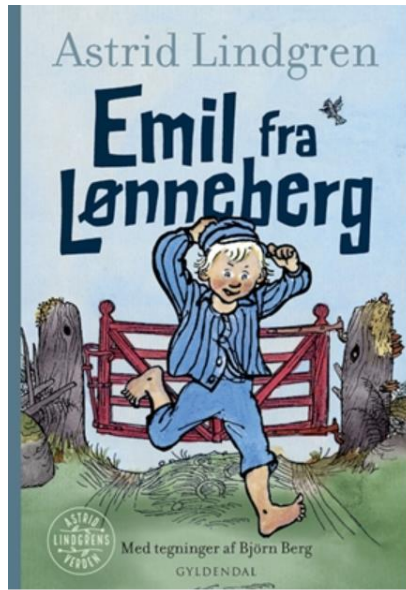
Kronologisk rækkefølge i udgivelsen af krimier om samme person

Noten: *Krimiserien med: Emily Zakkariassen ; 2*
tænker brugeren som en serie

Seriebegrebet

Samhørende værker

Noten:

Samhørende: Emil fra Lønneberg ; Mere om Emil fra Lønneberg ; Han er her endnu - Emil fra Lønneberg
tænker brugeren som serie

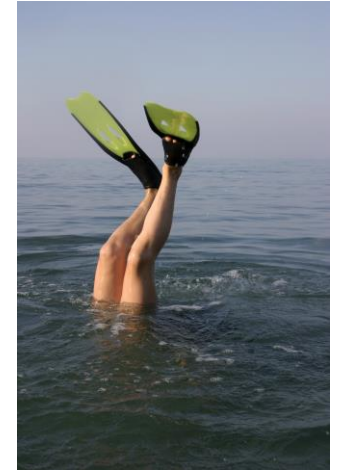
Vi haft bidraget med udredninger og viden til et projekt med det formål at komme brugerne i møde og lave bedre visning af serier i bred forstand i DDB CMS.

Noterevision

Pt. er vi internt i gang med et noterevisionsprojekt

Hovedfokus: Det er mere og mere slutbrugere, der læser vores noter

- Vi vil gerne give mere appetitvækkende noter
- Vi vil gerne forenkle omfanget af notetyper
- Vi vil gerne modernisere sprogbrugen
- Vi tænker, om vi tydeligere kan adskille de noter, slutbrugere har brug for, fra de noter, professionelle har brug for.

Data til formidling , der er mere baseret på inspiration og oplevelse

- De indholdsbeskrivende noter går fra det helt neutrale til mere appetitvækkende
Fx Børnebogen Mordet i Elverskoven:

Nuværende note:

Fantasy. Anna lever et stille liv i landsbyen Jyss, men det ændrer sig, da hun en dag møder en gruppe rejsende. Anna beslutter at stikke af hjemmefra og tage med de rejsende, der er på vej til et skovområde, som siges at være hjemsted for elvere

Kunne fremtidig se sådan ud:

En spændende og lidt anderledes fantasybog om pigen Anna, der løber hjemmefra for at rejse med en lille gruppe fremmede til skovområdet Merth, der siges at være hjemsted for elvere. En mystisk og til tider uhyggelig bog for 12-16-årige

Data til formidling ...

- Opslag på fiktive figurer bl.a. for at samle materiale på tværs.
- I metadataproduktionen udformes og understøttes de emneord, der skal anvendes i Læsekompasset.
- Større koordinering dels mellem DBC's indholdsprodukter og dels mellem indholdsprodukterne og metadataproduktion. En koordinerende redaktør er ansat og understøttes af en redaktion med faste kernemedarbejdere.

AI – Kunstig intelligens – Machinelearning – hvad kan vi bruge det til?

I produktionen af metadata

- Forslag til emneord ud fra analyser af fuldtekster på artikelområdet sammenholdt med vores emneord (på aviser og tidsskrifter fra Infomedia)
- Webservice, der kan foreslå emneord og DK5 ud fra andre data i posten som fx ophav, serie, emneord etc.
- Webservice, der kan foreslå emneord og DK5 ud fra, hvilke emneord et givet emneord typisk forekommer sammen med.

AI – Kunstig intelligens – Machinelearning – og nogen gange går det så ikke Fotokat

Vision: Tag et billede af en titelside af en bog, og få et forslag til registrering på baggrund heraf.

Metode: Træning af en AI-service til at lokalisere titlen, normalisere titlen (store og små bogstaver) ... men stadig undlade det på ord, der er navne mv.

Fordel: Hurtigt ved meget lange svære titler, mere kontrol end indtastning – forventning om færre slåfejl.

Vi startede med at prøve at fiske titler og undertitler ud fra et billede, men pt. er træfsikkerheden for lille i forhold til indsatsen med fototagning, lagring mv. Projektet genoptages, såfremt der fremkommer bedre værktøjer.

Nye katalogiseringsregler

... forhåbentligt snart ikke endnu et afsnit af *Ulven kommer* 😊

Status i dansk sammenhæng, november 2019

Hvorfor skal vi have nye katalogiseringsregler?

- **Nuværende danske regler er fra 1997 - der er sket lidt siden!**
(brugerforventninger, teknologisk, nye materialer + det regelsæt, vi baserede os på, er udgået og erstattet af RDA)
- **Vi skal understøtte brugernes behov direkte i registreringen**
(Vi laver stadig registrering, som var det et kartotekskort, og bruger derefter programmer til at modellere registreringerne om og præsentere dem i en værksammenhæng)
- **Vi bør fortsat lægge os op ad internationale standarder**
(genbrugsbehov, ressourcer og kompetencer til udvikling og vedligeholdelse af regler)

Hvad er det nu lige RDA så er?

RDA – Ressource Description & Access – regelsæt lanceret 2010

- Internationalt – karakter af de facto standard
- Tager udgangspunkt i registrering af entiteter og relevante dataelementer knyttet hertil samt relationer imellem disse

Hvad er det vi ser af perspektiver i RDA?

- Et regelsæt, der kan understøtte et skift af datamodel: fra cataloguing til cata-linkning – bedre navigering og belysning af sammenhænge – bedre genbrug
- Regler for selvstændig registrering af en række oplysninger, der vil være relevante i en ny datamodel, men som vi pt. ikke har regler for at registrere (pt kan vi registrere en persons navn men fx ikke køn og nationalitet)

RDA i Danmark

Marts 2016: Bibliografisk Råd indstiller, at RDA indføres i Danmark, og Biblioteksrådet tiltræder indstillingen. *Forudsætning: ingen oversættelse og ingen danske særregler.*

August 2016: Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS) beslutter overgang til RDA.

Primo 2017. SLKS nedsætter sammen med DDB en "RDA Datamodel projektgruppe", der skal samordne arbejdet med implementeringen. I regi heraf forberedes et flerårigt roadmap for RDA-udviklingen i 4 trin.

Medio 2017: Dansk RDA-profil afleveres af DBC til SLKS.

RDA i Danmark

April 2017: Den version af RDA, som den danske beslutning og profil er baseret på, fryses, fordi et restruktureringsprojekt af hele RDA igangsættes.

2018-2019: Økonomien i implementeringsprojektet ikke er på plads - hvem skal betale for implementeringen? Alene analyseprojekter må iværksættes via DDB, men disse lider også under forsinkelser i BIR's arbejdsgrupper. SLKS finder en del af de nødvendige midler, og DBC påtager sig redaktøropgaven på formatet.

April 2019: En første release af det nye RDA viser meget store ændringer og en øget teoretisk kompleksitet i indholdet, der desværre ikke modsvarer de danske behov for gode pragmatiske løsninger.

RDA i Danmark

Medio 2019: BIR drøfter en ændret tilgang til RDA:

Reglerne

- Den danske profil skal tilrettes det nye RDA (en mere pragmatisk tilgang er nu mulig og bør vælges)
- Ny profil skal i nogle tilfælde formuleres
- Det vil være nødvendigt med en praktisk rettet dansk introduktion på basis af de teoretiske kapitler

BIR's umiddelbare bud implementeringsmæssigt

- Start med VERA – den nationale autoritetsdatabrønd – først personer, korporationer og værker
- Analyse af implementering af reglerne på øvrig registrering bl.a. i lyset af, hvad man gør i udlandet (DK behøver ikke være first movers)

RDA i Danmark – der er noget vej endnu, til vi er i mål

